Lausunto

17.3.2017/ Luonnos 16.3.2017

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite: HE 12/2017 vp
Konkurssilain ym. muuttaminen uudelleenlaaditun maksukyvyttömyysasetuksen johdosta

Hallituksen esityksessä on huomioitu hyvin ne maksukyvyttömyysasetuksen säännökset, jotka edellyttävät kansallisen lainsäädännön muuttamista. Konkurssiasiamies valvoo konkurssi- ja yrityssaneerausmenettelyjä, joihin myös tämä lausunto keskittyy. Lausuntonani esitän kunnioittavasti seuraavan.

Maksukyvyttömyysrekisteri yleiseen tietoverkkoon

Maksuton ja kaikkien saatavilla oleva konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteri, joka sisältää myös eräitä tietoja yksityishenkilön velkajärjestelystä, on tervetullut uudistus. Kotimaisen konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin liittäminen yhdistettyyn Euroopan oikeusportaaliin parantaa sekä kotimaisten että ulkomaisen velkojien mahdollisuuksia seurata ja ottaa osaa maksukyvyttömyysmenettelyihin rajat ylittävissä tilanteissa.

Maksukyvyttömyysasetus edellyttää eräitä lisäyksiä nykyiseen konkurssi- ja yrityssaneerausreksiteriin. Yleiseen tietoverkkoon ja maksuttomuuden piiriin oltaisiin siirtämässä samalla koko nykyinen konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin tietosisältö lukuun ottamatta luonnollisten henkilöiden henkilötunnuksia. Tämä on perusteltua, vaikkei asetus niiden kaikkien tietojen julkaisemista edellytäkään.

Uudistuksen yhteydessä olisi hyvä tarkemmin kartoittaa mahdollisuuksia hyödyntää esimerkiksi konkurssiasiamiehen toimiston ylläpitämän Kosti-tiedonhallintajärjestelmän tietoja ja sen yhteensopivuutta yleisen konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin kanssa.

Kuuluttamisesta luopuminen

Keskeisten maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevien tietojen julkaiseminen internetissä vähentää tarvetta kuuluttaa menettelyn vaiheista. Esitystä voidaan pitää tältä osin ajanmukaisena. Kuuluttamisesta luopuminen pääsääntönä ohjaa menettelyjen osapuolia sähköiseen asiointiin, mikä on tavoiteltavaa kehitystä. Kun konkurssin alkamisen oikeusvaikutukset liitetään kuuluttamisen sijasta rekisterimerkinnän tekemiseen, ajankohdan todentamisen voidaan arvioida käytännössä helpottuvan.

Esityksen mukaan pesänhoitajan ja selvittäjän harkintaan jäisi kuitenkin edelleen mahdollisuus julkaista kuulutus esimerkiksi menettelyn aloittamisesta. Tällaisia perusteita olisivat muun muassa ehdotetussa konkurssilain 22 luvun 2 §:n 1 momentissa mainitut tuntemattomien velkojien määrä, velallisen kirjanpidon puutteellisuus tai muu syy. On hyvä, että mahdollisuus kuulututukseen on tarvittaessa edelleen olemassa, jotta velkojien tavoittamiseen on käytettävissä mahdollisimman monipuoliset keinot.

Saatavien ilmoittamisen kieli

Velkojat voivat nykyisin ilmoittaa saatavansa konkurssissa ja yrityssaneerauksessa suomen ja ruotsin kielellä. Esityksen mukaan myös englanniksi tehty ilmoitus olisi hyväksyttävä. Tämä on perusteltu muutos.

Samoin vaikuttaa asianmukaiselta, että muulla kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi tehdyn ilmoituksen kääntäminen on ensisijaisesti kyseisen velkojan asiana. Jos kääntämisestä koituu konkurssipesälle kustannuksia, ne vähennetään esityksen mukaan kyseisen velkojan jako-osuudesta. Tämä on oikeudenmukaisempi tapa kuin maksaa kääntämiskustannukset pesän varoista massavelkaisesti, jolloin ne tulevat käytännössä koko velkojakollektiivin vastattaviksi.

Ryhmäkoordinointimenettelyyn osallistuminen

Uudelleenlaadittuun maksukyvyttömyysasetukseen on otettu säännökset yritysryhmän jäseniä koskevien maksukyvyttömyysmenettelyjen koordinoinnista. Päätöksenteko ryhmäkoordinointimenettelyyn osallistumisesta edellyttää säännöksiä konkurssi- ja yrityssaneerauslakeihin.

Yrityssaneerauksessa on luontevaa, että päätösvalta on selvittäjällä. Ennen päätöksen tekemistä selvittäjä voi harkintansa mukaan kuulla asiassa velallista, velkojia ja velkojatoimikuntaa, jos sellainen on asetettu.

Konkurssihallinnon muodostavat velkojat ja pesänhoitaja yhdessä. Päätösvaltaa käyttävät velkojat siltä osin kuin asia ei lain mukaan kuulu pesänhoitajan päätettäväksi. Esityksen mukaan päätösvalta osallistumisesta sanottuun menettelyyn annettaisiin pesänhoitajalle. Tämä on perusteltua, koska vastustamiselle on annettu lyhyehkö 30 päivän määräaika, vastustamatta jättäminen johtaa konkurssipesän kuluvastuuseen ja erityisesti koska menettelyyn liittyminen on joka tapauksessa myöhemminkin mahdollista. Myös pesänhoitajan on aiheellista kuulla velkojia ennen päätöksen tekemistä.

Konkurssiasiamies Helena Kontkanen

Toimistopäällikkö Pekka Pulkamo